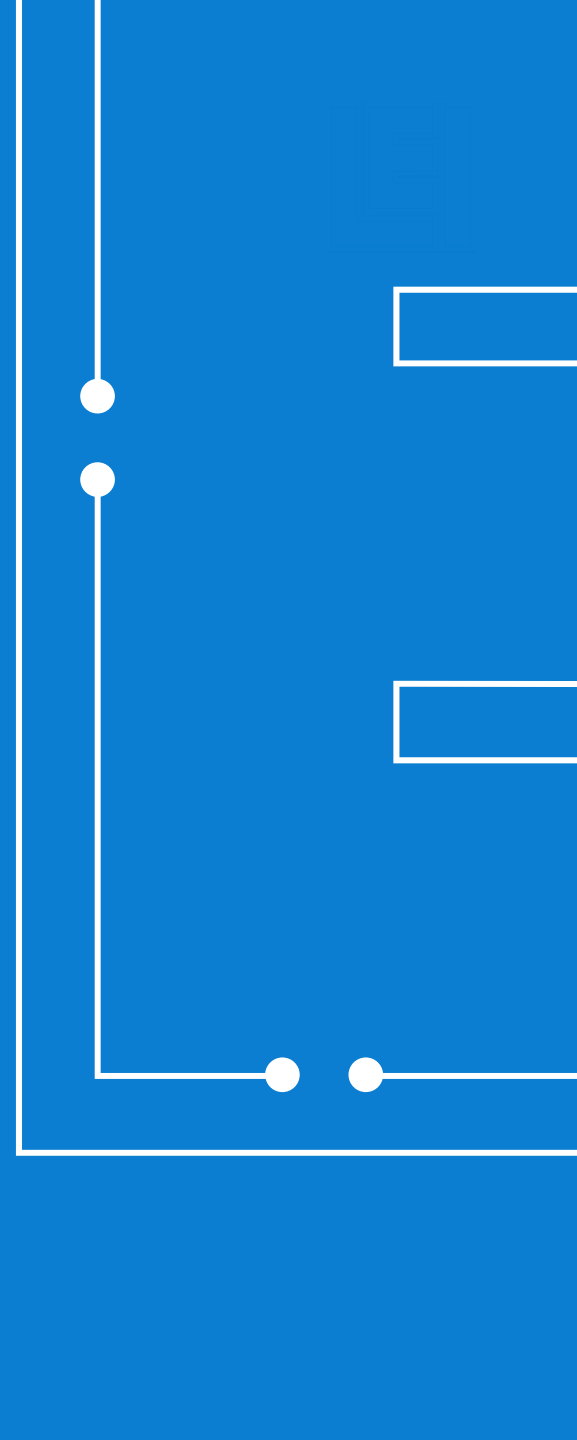

LEI akademinės bendruomenės apklausos rezultatai ir palyginimas su 2020 m. apklausos rezultatais

LEI akademinės etikos komisija
2026 m. vasario 20 d.

2020 m. ir 2026 m. apklausos

LEI Akademinės etikos komisija (AEK) 2026 m. sausio 19-30 d. atliko LEI akademinės bendruomenės apklausą. Apklausos tikslas – įvertinti esamą situaciją dėl akademinės etikos principų laikymosi institute, išsiaiškinti mokymų poreikį. Taip pat remiantis apklausos rezultatais planuoti AEK veiklą 2026 m.

Šio pranešimo tikslas – supažindinti LEI akademinę bendruomenę su apklausos rezultatais bei juos palyginti su 2020 m. vykdytos apklausos rezultatais. Dalis 2026 m. apklausos klausimų buvo pakeisti ir nėra identiški 2020 m. vykdytos apklausos klausimams, todėl lyginami tik sutampantys ar panašūs klausimai.

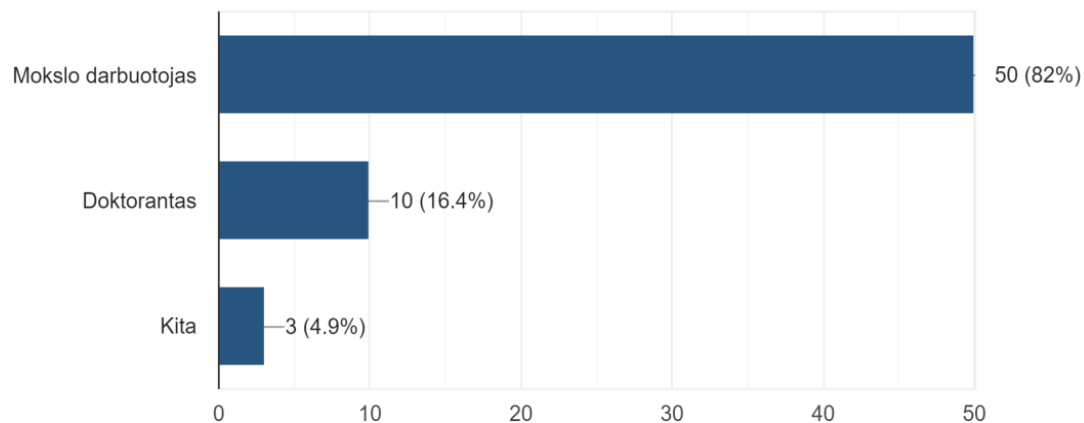
Dalyvavusiųjų respondentų skaičius

2026 m. apklausoje dalyvavo 48 respondentai (2020 m. 61 respondentas). Šiais metais kiek padidėjo tyrėjų aktyvumas, bet sumažėjo doktorantų aktyvumas.

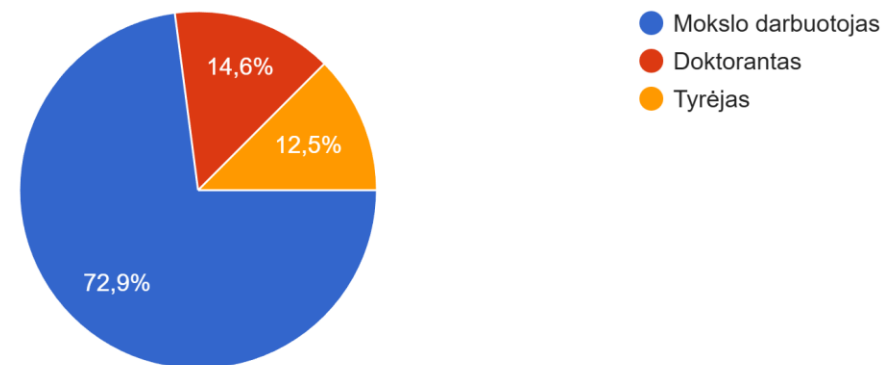
2020 m.:

1. Jūs esate:
61 responses

2026 m.:

Jūs esate:
48 atsakymai

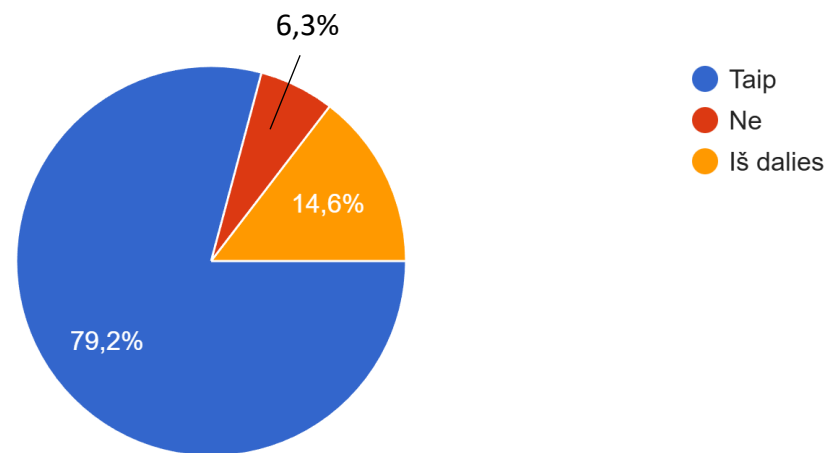
Bendri klausimai apie akademinę etiką

Didžioji dauguma (~94%) visiškai ar bent iš dalies skiria akademinę etiką nuo darbo etikos ir tik ne didelė dalis (6%) neskiria.

1. Ar skirate darbo (bendrą) ir akademinę etiką?

48 atsakymai

Naudingos nuorodos:

[LEI Darbuotojų smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos įgyvendinimo tvarkos aprašas.pdf](#), V skyrius

LEI Akademinės etikos kodeksas: <https://www.lei.lt/files/doc/lei-akademines-etikos-kodeksas.pdf>

Bendri klausimai apie akademinę etiką

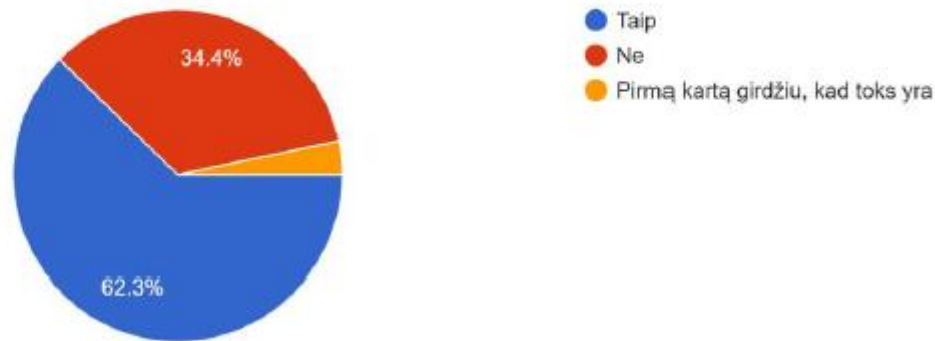

Lyginant su 2020 m. apklausos rezultatais 2026 m. susipažinusių su LEI Akademinės etikos kodeksu respondentų dalis padidėjo 6,5% ir siekia 68,8%. Taip pat pažymėtina, kad iš nesusipažinusiųjų 31,2% dauguma (20,8%) žino kur rasti Akademinės etikos kodeksą.

2020 m.:

2. Ar esate susipažinęs/-usi su LEI Akademinės etikos kodeksu:

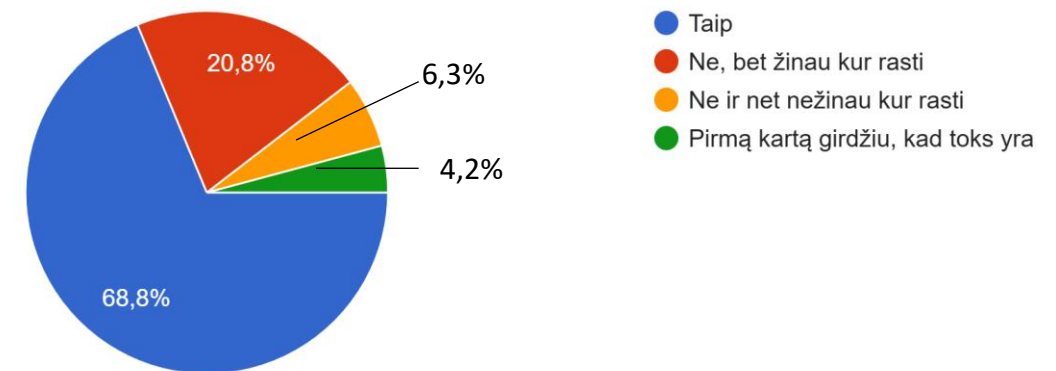
61 responses

2026 m.:

2. Ar esate susipažinęs/-usi su LEI Akademinės etikos kodeksu?

48 atsakymai

Bendri klausimai apie akademinę etiką

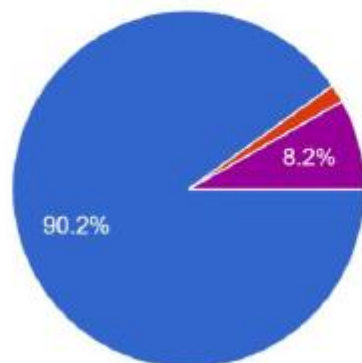

Besilaikančių ir besistengiančių laikytis dalybės išliko panašios, tačiau pakeisti atsakymų pasirinkimai leido identifikuoti, kad kiek daugiau nei ketvirtis respondentų ne visada laikosi akademinės etikos principų.

2020 m.:

5. Ar laikotės Akademinės etikos principų:

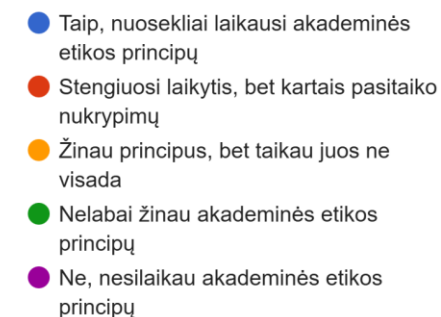
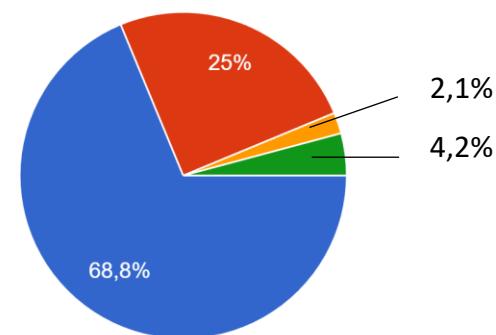
61 responses

2026 m.:

3. Ar laikotės Akademinės etikos principų?

48 atsakymai

Bendri klausimai apie akademinę etiką

2020 m. apklausoje buvo klausiama ar respondentai žino kas yra plagiatas. 7% respondentų nebuvo įsitikinę, ar gerai supranta kas yra plagiatas.

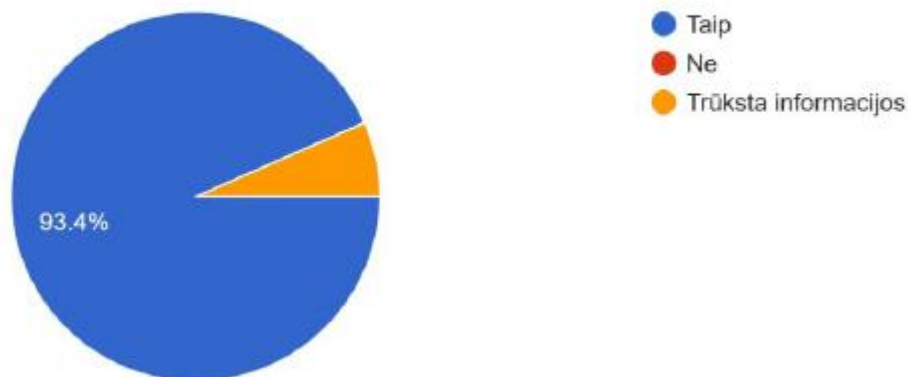
2026 m. apklausoje klausimas buvo pakeistas, t. y. buvo pateikti pažeidimo pavyzdžiai ir paprašyta respondentų juos priskirti prie plagijavimo, fabrikavimo ir falsifikavimo.

Apklausa parodė, kad plagijavimą respondentai skiria puikiai.

2020 m.:

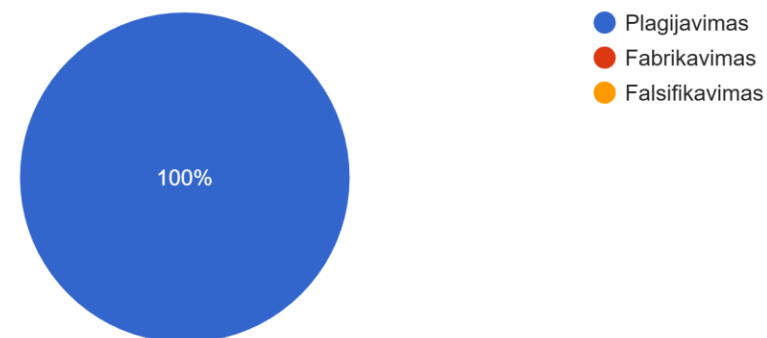
7. Ar žinote, kas yra plagiatas?

61 responses

2026 m.:

5. Kuriam iš Akademinės etikos pažeidimų yra priskiriamas šis pažeidimas: "Svetimo kūrinio ar jo dalies pateikimas... ir (ar) nenurodant šaltinių, kuriais buvo remtasi"?
48 atsakymai

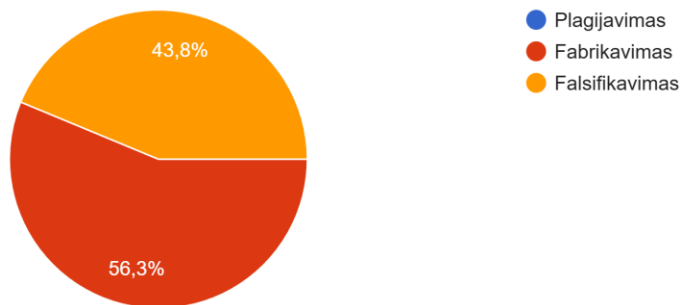

Bendri klausimai apie akademinę etiką

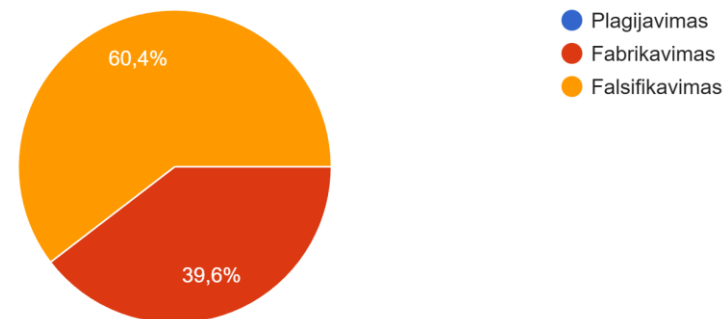

Tačiau apie pusę respondentų painioja fabrikavimą su falsifikavimu.

4. Kuriam iš Akademinės etikos pažeidimų yra priskiriamas šis pažeidimas:
„Tyrimų protokolų, gyvenimo aprašymų, mokslinės ve...ojimas paraiškoje, tyrime ar tyrimo ataskaitoje“?
48 atsakymai

6. Kuriam iš Akademinės etikos pažeidimų yra priskiriamas šis pažeidimas: „Esamo (tikro) suklastojimas - tai dėst...procesų padirbinėjimas pateikiant juos netiksliai“?
48 atsakymai

Pagal LEI akademinės etikos kodeksą:

Tyrimų protokolų, gyvenimo aprašymų, mokslinės veiklos aprašymų, duomenų, eksperimentų ar kitos reikšmingos informacijos išgalvojimas paraiškoje, tyrime ar tyrimo ataskaitoje - **Fabrikavimas**

Esamo (tikro) suklastojimas – tai dėstymo, mokslinių tyrimų ar studijų turinio, tyrimų protokolų, gyvenimo aprašymų, mokslinės veiklos aprašymų, atvaizdų, duomenų, įrangos ar procesų padirbinėjimas pateikiant juos netiksliai - **Falsifikavimas**

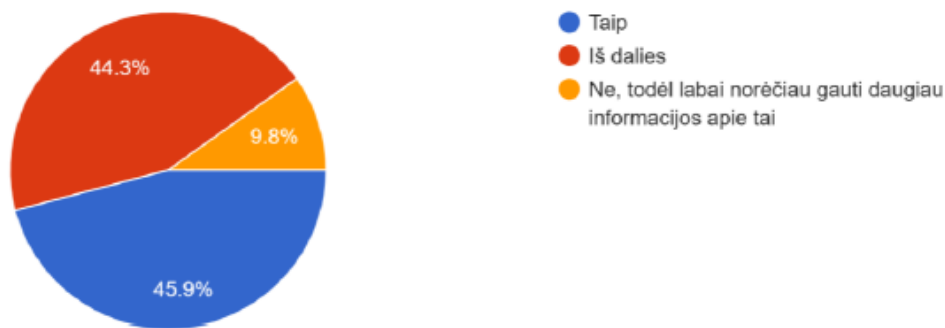
Pažeidimai

Paskutiniu laikotarpiu padidėjo respondentų procentas teigiančių, jog jiems pakanka informacijos apie publikavimo etiką ir atitinkamai sumažėjo teigiančių jog informacijos pakanka tik dalinai ar visai neturi ir norėtų gauti daugiau.

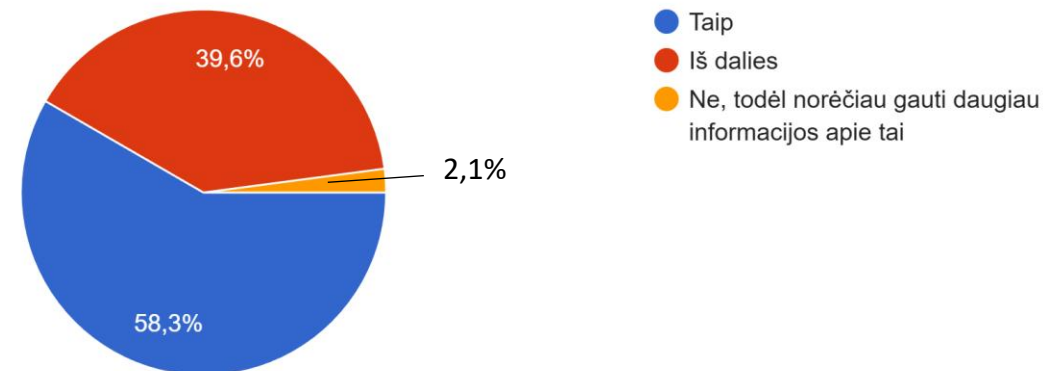
2020 m.:

8. Ar Jums pakanka informacijos apie publikavimo etiką:
61 responses

2026 m.:

1. Ar Jums pakanka informacijos apie publikavimo etiką?
48 atsakymai

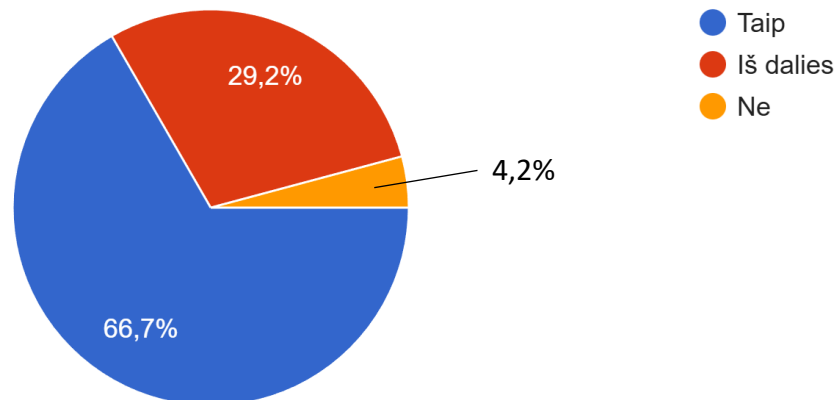
Pažeidimai

4,2% respondentų nėra aiškūs kriterijai pagal kuriuos priskiriama autorystė publikacijose ir 29% supranta tik iš dalies.

2. Ar aiškiai suprantate kriterijus, pagal kuriuos skiriama autorystė publikacijose?

48 atsakymai

Pažeidimai

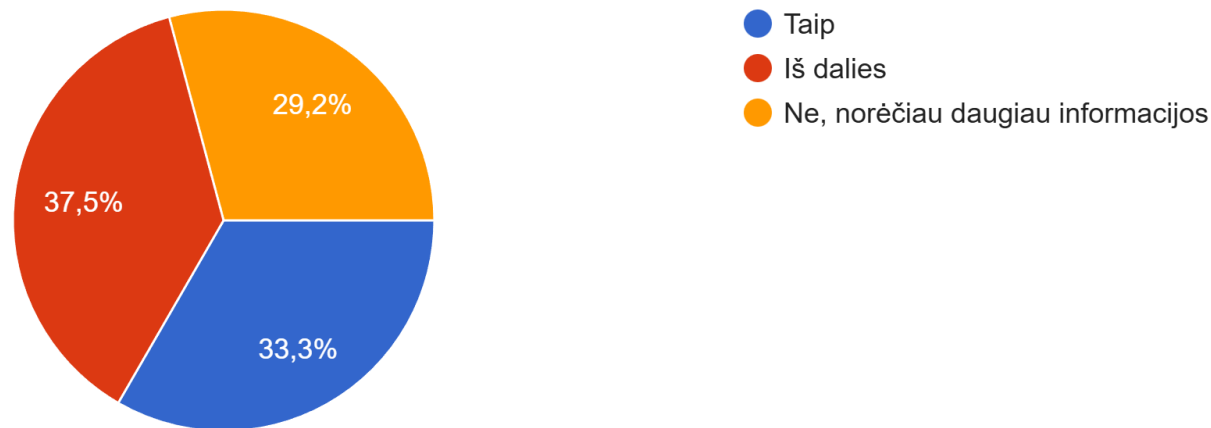

Gana tolygiai pasiskirstė žinantys, iš dalies ir nežinantys respondentai kaip etiškai naudoti dirbtinio intelekto įrankius.

Tai vėliau atsispindėjo ir temų pasirinkimuose apie pageidaujamus mokymus akademinės etikos srityje.

3. Ar aiškiai žinote, kaip etiškai naudoti dirbtinio intelekto įrankius (pvz., ChatGPT) rengiant mokslinius tekstus, projektų paraiškas ar publikacijas?

48 atsakymai

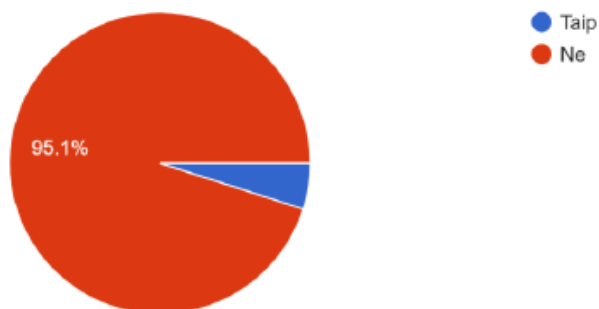
Pažeidimai

2020 m. apklausoje 95% respondentų atsakė, jog nebuvo susidūrę su akademinės etikos pažeidimais. 2026 m. apklausoje šis klausimas buvo pakeistas į įvairias situacijas. Toks klausimo pateikimas leido labiau susimąstyti apie galimai pastebėtus pažeidimus, kas lėmė, kad nepastebėjusiųjų procentas sumažėjo nuo 95,1% iki 62,5%.

2020 m.:

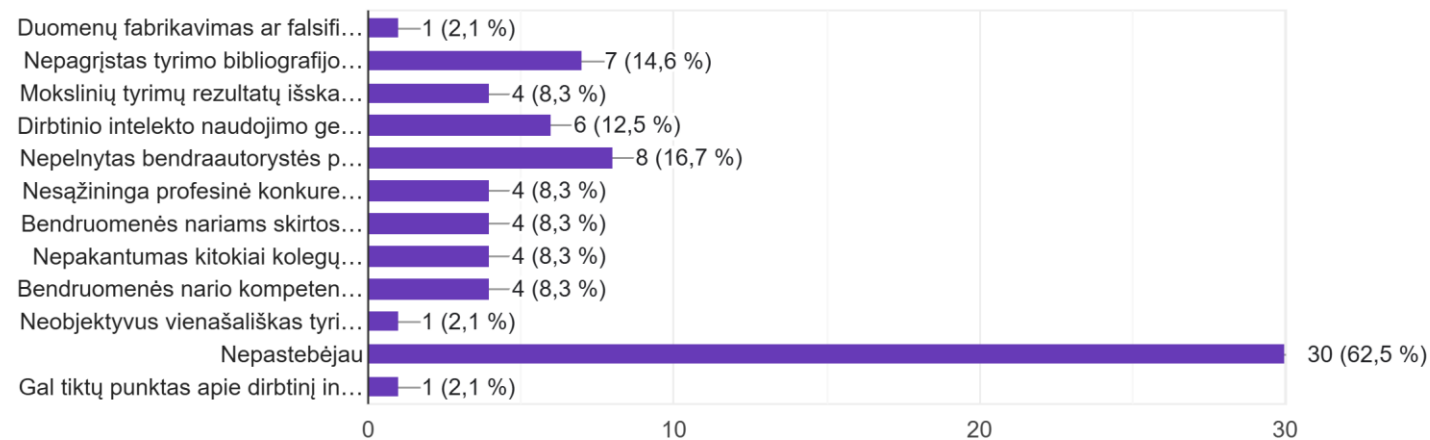
10. Ar esate pastebėję/susidūrę su Akademinės etikos pažeidimais institute 2020 m:
61 responses

2026 m.:

4. Ar per pastaruosius 12 mėnesių pastebėjote ar patys padarėte kurį(-iuos) nors iš šių akademinės etikos pažeidimų (pažymėkite)?

48 atsakymai

Atviro tipo klausime apie priežastis dėl ko pastabėtas pažeidimas ar paties atliktas buvo padarytas nuomones išreiškė 6 respondentai:

- Straipsnių recenzavimo procesas pasirinktame žurnale.
- Dažnai žurnalų vyr. redaktoriai reikalauja, kad būtų cituojami jų straipsniai, norint, kad publikacija būtų priimta. Taip didina savo straipsnių citavimus.
- Netobulų mokslinio darbo rezultatų vertinimo kriterijų vaikymasis, siekis viską kontroliuoti.
- Dirbtinio intelekto atveju manau daug kas nemini jo panaudojimo nes bijo būti nesuprasti. Dirbtinis intelektas šiuo metu ženkliai naudojamas 'belenkaip' ir manau mokslininkai bijo, kad jei paminės jo naudojimą, tai kolegų galvos jog visas tekstas buvo rašytas su ChatGPT. Manau problema kyla iš visuomenės, nes AI auga greičiau nei visuomenės mąstymas ir to pasekoje matome, kad socialiniai tinklai yra pilni AI sukurtų netikrų vaizdų įrašų, nuotraukų, tekstų kuriais bandoma apgauti žmones (tiek dėl pramogos, tiek dėl propagandos tikslų) kas ir sukelia neigiamą reakciją.
- Mokslinių tyrimų rezultatų išskaidymas į kelias publikacijas bei nepelnytas bendraautorystės priskyrimas įtakojamas akademinio vertinimo sistemos, kuri skaičiuoja kokybinius rodiklius (t.y. publikuotų straipsnių skaičių), bet ne kokybinius rodiklius (cituojamumą ar poveikį visuomenei). Publikacijų skaičius tiesiogiai įtakoja pareigų išlaikymą ar paaukštinimą bei darbo užmokestį. Dirbtinio intelekto neįvardijimas gali būti įtakotas nevienodų skirtingų žurnalų reikalavimų ar dirbtinio intelekto naudojimo tik anglų kalbos redagavimui. Dirbtinio intelekto klausimais reikėtų daugiau informacijos akademinei bendruomenei.
- People might want to go for it if time is pushing, but results are not sufficient.

Pažeidimai

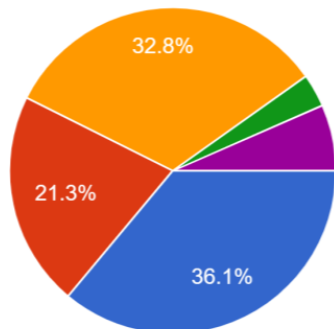

2026 m. apklausa parodė didėjančią žinomumą apie oficialią pažeidimų nagrinėjimo tvarką institute.

2020 m.:

4. Ar žinote/žinojote galiojančią pranešimų dėl Akademinės etikos pažeidimų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką institute?

61 responses

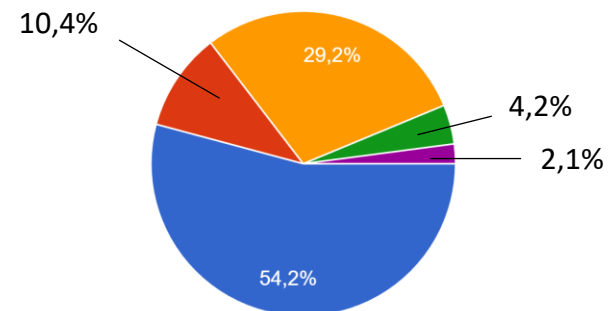

- Taip, žinau jau seniai
- Sužinojau tik dabar
- Ne, nežinau
- Nežinau, nes niekas neinformavo
- Neįdomu, net jei ji tokia yra

2026 m.:

6. Ar žinote galiojančią pranešimų dėl Akademinės etikos pažeidimų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką institute?

48 atsakymai

- Taip, žinau jau seniai
- Sužinojau tik dabar
- Ne, nežinau
- Nežinau, nes niekas neinformavo
- Neįdomu, net jei ji tokia yra

Pažeidimai

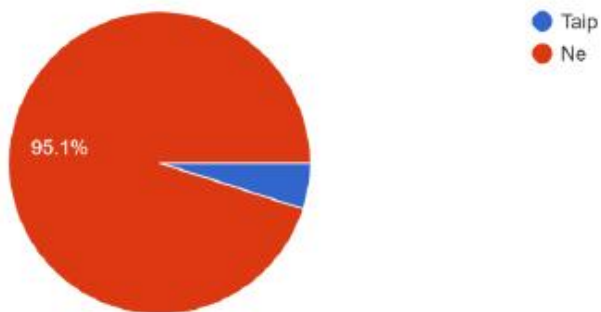

Pastaruoju laikotarpiu sumažėjo dalis darbuotojų, kurie dėl akademinės etikos pažeidimų kreipėsi į kitus kolegas siekdami juos išspręsti.

2020 m.:

12. Ar esate kreipęsis/-usis dėl Akademinės etikos pažeidimo į kitus darbuotojus (vyresnįjį kolegą, padalinio vadovą, administracijos darbuotoją ar pan.):

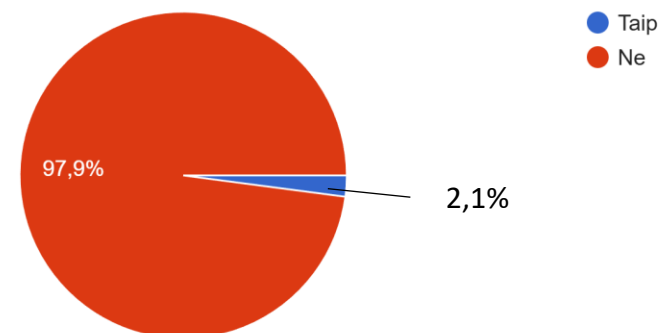
61 responses

2026 m.:

7. Ar esate kreipęsis/-usis dėl Akademinės etikos pažeidimo į kitus darbuotojus (vyresnįjį kolegą, padalinio vadovą, administracijos darbuotoją ar pan.)?

48 atsakymai

Pažeidimai

Atviro tipo klausime „Jei kreipėtės, ar buvo imtasi veiksmų, kokie veiksmai buvo daromi, kokie buvo rezultatai?“ gauti atsakymai:

- Nesikreipiau.
- Nemačiau prasmės kreiptis, nes visi apie tai žino.
- Galvoju, kad atsižvelgė.
- Nesikreipiau nes nematau prasmės.
- Nežinau.

Kompetencijos kėlimas

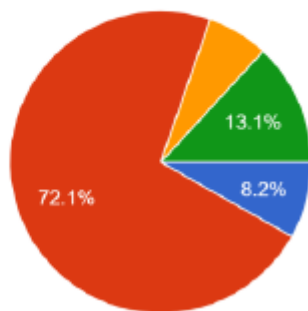

Paskutiniuoju metu padidėjo darbuotojų labai besidominčių mokymais akademinės etikos temomis nuo 8,2% iki 20,8%. Tačiau bendrai besidominčių ir šiek tiek abejojančių darbuotojų procentas išlieka panašus, t. y. 80,3% ir 83,3%.

2020 m.:

15. Ar Jus domina mokymai/seminarai Akademinės etikos tema:

61 responses

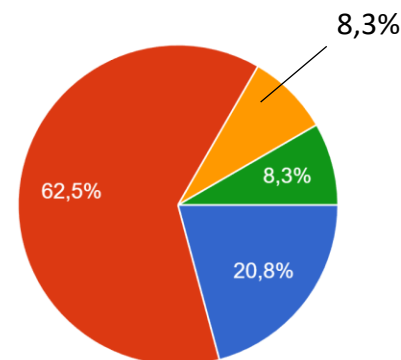

- Domina, ir net labai, nes darbe nuolatos susiduriu su Akademine etika
- Domina, bet nežinau, ar bus tai naudinga
- Nedomina nei mokymai, nei seminarai, nes tai neduoda rezultato
- Nedomina jokie mokymai, nes neturiu tam laiko

2026 m.:

1. Ar Jus domina mokymai/seminarai Akademinės etikos tema?

48 atsakymai

- Domina, ir net labai, nes darbe nuolatos susiduriu su Akademine etika
- Domina, bet nežinau, ar bus tai naudinga
- Nedomina nei mokymai, nei seminarai, nes tai neduoda rezultato
- Nedomina jokie mokymai, nes neturiu tam laiko

Kompetencijos kėlimas

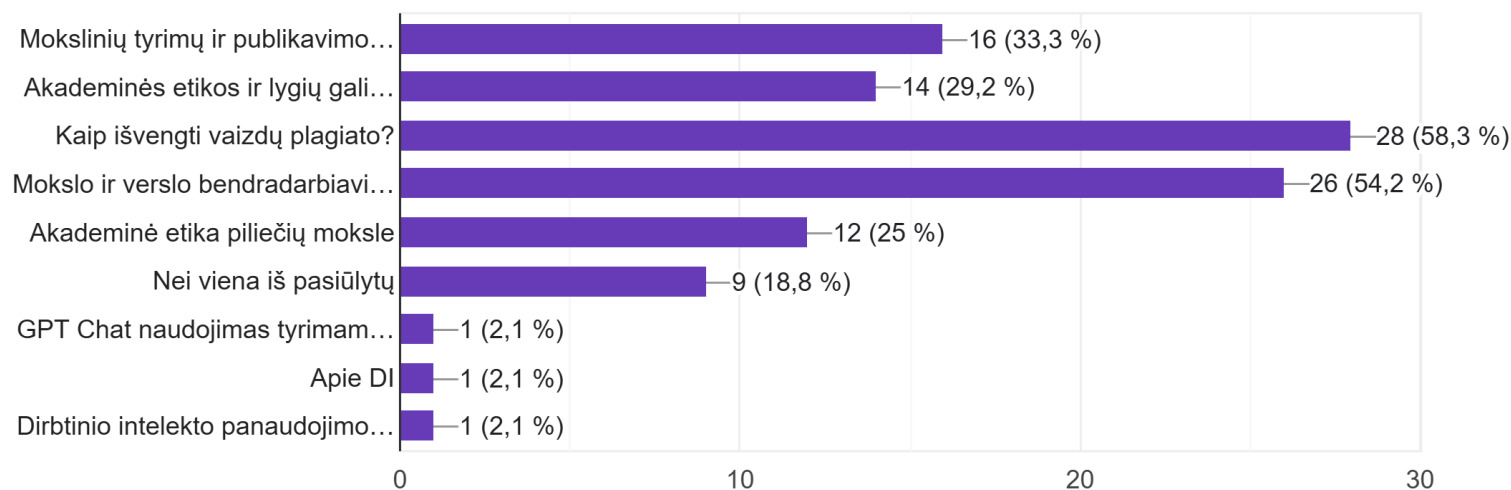
Iš pasiūlytų mokymų temų populiariausio pasirinktos:

- Kaip išvengti vaizdų plagiato?
- Mokslo ir verslo bendradarbiavimas.

Taip pat buvo gauti 3 pasiūlymai mokymams apie dirbtinio intelekto panaudojimą.

2. Jūsų nuomone ar šios mokymų temos būtų aktualios?

48 atsakymai

Kompetencijos kėlimas

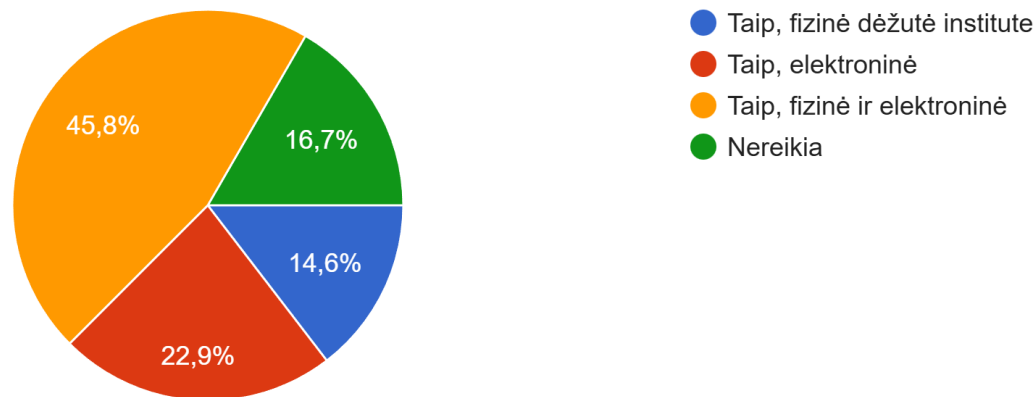

Didžioji dauguma darbuotojų pageidauja, kad būtų sudarytos sąlygos institute apie akademinės etikos pažeidimus pranešti anonimiškai.

45,8% respondentų norėtų, kad anoniminį pranešimą būtų galimybė pateikti tiek elektroniniu, tiek ir fiziniu būdu.

3. Jūsų nuomone ar reikia anoniminio pranešimo apie galimą akademinės etikos pažeidimą - jei taip, kokia forma?

48 atsakymai

Išvados

- Iš apklausos rezultatų matyti, kad respondentų informuotumas apie LEI Akademinės etikos kodeksą išlieka panašus kaip ir ankstesniais metais, tačiau gana ženkliai išauga informuotumas apie oficialią pažeidimų nagrinėjimo tvarką institute. Vis dėl to, šiam žinomumui padidinti, sekančių mokymų institute metu AEK pakartotinai pristatys informaciją apie LEI Akademinės etikos kodeksą bei pranešimų apie galimus pažeidimus pateikimo, nagrinėjimo tvarką.
- Pakeistas klausimas dėl Akademinės etikos pažeidimų atpažinimo, pastebėjimo leido respondentams lengviau prisiminti situacijas, kuriose buvo susidurta su pažeidimais. Atsakymai į šį klausimą ir pateikti respondentų komentarai apie galimas priežastis parodė, kad pažeidimai būna atlikti ne savo noru, bet verčiant aplinkybėms ar dėl to, kad akademinė bendruomenė pažeidimą priima kaip normą. Tyrėjai kartais siekdami ne tik asmeninių, bet ir institucinių tikslų yra verčiami atlikti vienokį ar kitokį pažeidimą. AEK nuomone, tokių pažeidimų atpažinimui ir mažinimui būtinas tyrėjų švietimas akademinės etikos klausimais.
- Apklausa apie mokymų poreikį parodė, kad iš pasiūlytų temų mokymai apie plagijavimą buvo populiariausi. Nors ir 2025 m. AEK suorganizuotų mokymų viena iš temų buvo „Dirbtinio intelekto etiško naudojimo mokslo ir studijų procese gairės“, respondentai vis vien pageidauja mokymų apie dirbtinį intelektą. Tai patvirtina vis didėjantį įvairių DI įrankių naudojimą bei poreikį geriau išmanyti etišką šių įrankių panaudojimą moksle. AEK atsižvelgs į tai planuodama tyrėjų mokymus 2026 m.
- Apklausos rezultatai taip pat parodė, kad anoniminio pranešimo dėl galimo pažeidimo poreikis yra didelis. Didesnė dalis respondentų pageidauja tiek elektroninės, tiek ir fizinės anoniminio pranešimo formos. AEK kreipsis į LEI administraciją dėl tokių galimybių sudarymo.

Padėka

Pasinaudodama proga LEI Akademinės etikos komisija nori padėkoti apklausoje dalyvavusiems respondentams už išreikštą nuomonę ir pagalbą siekiant geriau pažinti bei stebėti instituto mokslinės bendruomenės išprusimą akademinės etikos klausimai. Ši apklausa taip pat prisidės prie LEI Akademinės etikos komisijos veiklų planavimo bei leis geriau atliepti realų mokymų bei švietimo poreikį.

Taip pat LEI bendruomenė kviečiama susipažinti su Lietuvos Respublikos Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos parengta Akademinės etikos priemonių įgyvendinimo stebėseną mokslo ir studijų institucijose:

<https://etikostarnyba.lt/wp-content/uploads/2025/03/MSI-apklauskos-apzvalga-1.pdf>

LIETUVOS
ENERGETIKOS
INSTITUTAS

Akademines etikos komisija

Akademine.etika@lei.lt

2026 m. vasario 20 d.